

Prohlášení Charty Šumavy k projednávanému novému zákonu o ochraně přírody

Dlouhodobý spor o budoucí tvář Šumavy vstupuje do další kritické fáze. Nová je v tom, že stranou sporu už nejsou uznány šumavské obce, s nimiž se nikdo nebaví (o zmíněném zákonu, o spleťtém problému plánu péče, o staronovém problému jakéhosi projektu společného česko-bavorského parku) a současný „boj“ se přenesl do parlamentu České republiky. Jde stále o to, kolik % plochy NP Šumava zůstane v dosahu lidí (3. a 2.zóna) kolik přírodě bez zásahu člověka jako obyvatele nebo návštěvníka Šumavy (1.zóna). Platný zákon vymezuje pro stanovení o třech zónách NP určitý postup pro rozšiřování tzv. I. zóny Šumavy. Zároveň obsahuje rozhodnutí, že každý nový Národní park v ČR bude vyhlášen zákonem, poněvadž se dotýká zájmů velmi odlišného území a počtu obyvatel i občanů a v neposlední řadě i velmi odlišných státních zájmů. Dlouhodobým výsledkem platného zákona je, že od roku 1995 dodnes platí rozsah tzv. I. zóny v NP Šumava 13 %. Od té doby nebylo dlouho dovedeno žádné jednání o rozšíření tohoto rozsahu k úspěchu. Až jednání v posledních pěti letech vedla ke složitému výsledku o schválení návrhu na rozšíření dnešní 1. zóny (13 %) na dvojnásobek (26 %). Tuto dohodu obsahoval návrh zákona o NP Šumava, připravovaný léta mezi Správou NP Šumava a šumavskými obcemi. Tu si osvojil Senát ČR, ale zamítla jej Poslanecká sněmovna. Na místo toho začalo MŽP připravovat novelu zákona o ochraně přírody, kterou schválila vláda ČR a který nyní projednává Parlament ČR. Podle tohoto návrhu zákona by byl nově vyhlášen NP Krkonoše, vyhlášený před 40 lety podzákonnou normou, NP Šumava, vyhlášený v roce 1991 vládou ČR, NP Podyjí a NP České Švýcarsko, který byl již zákonem vyhlášen. Znovu opakujeme, že vyhlášení NP Šumava jakýmsi souhrnným zákonem společně s ostatními NP do minula i budoucna považujeme vzhledem k dlouhodobému osídlení, ekonomickému významu a kulturní stopě pro Šumavu za nepřijatelné. Zřetelně chápeme, že přijetí tohoto řešení bude mít za následek stejný demografický důsledek, který je v ostatních Parcích již dlouhodobě a většinou přirozeně skutečností: postupné vylidňování Šumavy, které již v současnosti se znepokojením sledujeme.

Autoři nového zákona o ochraně přírody po dlouhých jednáních pochopili, že právního dosažení většího rozsahu šumavských území bez zásahu člověka (rozuměj: rozšíření 1.zóny, kam je možno vstupovat jen po značených cestách) lze dosáhnout jen jiným právním instrumentem než zonace, a to „klidovým územím“. S tímto institutem mají šumavští aktivisté i z minulých let své zkušenosti: ochrana přírody se může dostat do situace, kdy je třeba dočasně rozhodnout o zákazu vstupu a ve všech takových zdůvodněných případech byl požadavek ochrany přírody respektován, jiná rozsáhlá a nezdůvodněná tzv. klidová území byla v uplynulých létech zrušena. Návrh zákona předjímá, že po přechodnou dobu (do vyhlášení klidových území podle navrhovaného zákona) bude za klidovou oblast považována dosavadní 1. zóna (není jasné, zda jde o dosud platnou 1.zónu nebo 1.zónu vyhlášenou tímto novým zákonem), ale ať tak či onak to neznamena změkčení pravidel pro přístupnost Šumavy, o kterou nám prvořadě jde. Nevíme, jak budeme úspěšní, ale chceme se těchto jednání zúčastnit.

Jsme u zásadní námitky proti výkladu postavení šumavských obcí ve srovnání se současným stavem. Dosavadní § 20 platného zákona stanovuje, že „před schválením zón NP, návštěvního řádu a plánu péče o NP je orgán ochrany přírody povinen dohodnout návrh těchto dokumentů se zástupci obcí delegovaných do rady (rozuměj: do rady NP Šumava).“ Nově navrhovaný zákon navrhuje, že „orgán ochrany přírody je povinen projednat“. Je třeba důrazně připomenout rozdíl mezi právními pojmy „dohodnout“ a „projednat“. Prohlašujeme jednoznačně, že s tímto ponížením role šumavských obcí se nemíníme smířit. Chceme zdůraznit, že tímto postojem hájíme i zájmy statisíců šumavských turistů.

PhDr Jan Stráský, mluvčí Charty Šumava